

ONLOSMAKELIJK VERBONDEN

Stad en universiteit, al 400 jaar nauw verbonden. De universiteit heeft het karakter van de provinciehoofdstad zeker mede gevormd. Andersom is ook waar: de sfeer op en rond de universiteit wordt bepaald door de gastvrije historische Stad. Dat is waarom veel studenten bewust kiezen voor Groningen, je hebt er de tijd van je leven.

tekst: Cora Westerink

Zevenhonderd exemplaren werden er gedrukt van de aankondiging dat er een nieuwe universiteit opgericht zou worden in de Stad Groningen. Met vier faculteiten: rechten, theologie, geneeskunde en vrije kunsten en in totaal zes hoogleraren, ondergebracht in een verbouwd middeleeuws kloostercomplex aan de Broerstraat. De plakaten werden opgehangen in alle grote steden van de Republiek der Nederlanden en zelfs daarbuiten. Dat leidde in 1614 tot 82 inschrijvingen waaronder dertig van buitenlandse studenten. Dat aandeel buitenlandse studenten is altijd gebleven. Zo'n 5000 lopen er nu rond op de diverse locaties, op een totaal aantal

studerenden dat de 30.000 al benadert. Deze studenten zijn vast niet op het idee gebracht door plakkaats in de hoofdsteden van hun land van herkomst. Het ligt meer voor de hand dat ze hun keuze via internet hebben gebaseerd op de prestigieuze rankings van research universiteiten waarin Groningen hoog scoort. Ook het aantal hoogleraren steeg navenant tot boven de 450. Zij geven colleges aan tien faculteiten, verspreid over de Stad en omgeving en begeleiden studenten naar een diploma dat veel waard blijkt te zijn in het bedrijfsleven.

Keizerlijk

De geschiedenis van de jarige Rijksuniversiteit Groningen ging niet over rozen. Aanvankelijk is er stevige concurrentie van andere universiteiten zoals Leiden, Utrecht, maar ook Franeker en Harderwijk. De laatste twee vallen af dankzij Napoleon die in 1811 per decreet universiteiten sluit en Groningen onderdeel maakt van de Keizerlijke Universiteit in Parijs. Na Napoleon herleeft Groningen als Rijkshogeschool in het Koninkrijk der Nederlanden, maar ternauwernood, want het aantal studenten blijft teleurstellend onder de tweehonderd.

Pas op de plaats

Meer dan twee eeuwen biedt het Menoldaan Sywenconvent aan de Broerstraat dan ook voldoende ruimte voor de activiteiten van de universiteit. Naast dit kloostercomplex was er een Hortus Botanicus aan de Grote Rozenstraat, twee ziekenzaaltjes in het Groene Weeshuis en een klein chemisch laboratorium in een zomerhuisje in de Prinsenhof.

De Hortus Botanicus ontstond uit een plantenverzameling in de achtertuin van apotheker Henricus Munting. Hij kreeg bijzondere planten toegestuurd door zijn vrienden in heel Europa en hij bood zijn verzameling uiteindelijk aan aan de universiteit. Daar werd hij in 1654 op 71 jarige leeftijd hoogleraar in de botanie en was daarmee de eerste hoogleraar plantkunde in de Republiek der Verenigde Nederlanden. De ziekenzaaltjes in het Groene Weeshuis waren, wat later in de tijd, het idee van Evert Jan Thomassen à Theussink. Hij werd in 1793 benoemd tot hoogleraar geneeskunde en bracht in praktijk wat hij als student had gezien in Europa: de com-

binatie van zorg en onderwijs en hij legde daarmee de basis voor het huidige UMCG.

Twee keer nieuwbouw

In 1850 komt een nieuw academiegebouw gereed, in voorname neo-classicistische stijl en op de plaats van het afgebroken kloostercomplex. Op de bovenverdieping het Museum van Natuurlijke Historie met een bonte collectie van skeletten, opgezette vogels en bijzonderheden op sterk water. Pas als in 1876 de Wet op het Hoger Onderwijs wordt ingevoerd en universiteiten verplicht worden tot het verrichten van onderzoek, komt het echt tot groei. Faculteiten voor wetenschappelijk onderzoek, laboratoria en instituten worden opgericht en dat heeft een toeloop van studenten tot gevolg. Er is dan ook echt wat te vieren bij het 300 jarig bestaan van de universiteit in 1914 en dat doet men uitbundig en met 68 eredoctoraten, waaronder één voor Koningin Wilhelmina. Het feest werd gevierd in een gloednieuw gebouw, want lang heeft de huisvesting van 1850 de universiteit niet gediend. Bij een grote brand in 1906 ging het prachtige gebouw en de hele kostbare museumcollectie in vlammen op. Op de puinhopen verrees het huidige Academiegebouw, een ontwerp van rijksbouwmeester J.A. Vrijman.

For Infinity

De RUG heeft allang niet meer genoeg aan dit ene gebouw. Verspreid over de Stad zijn er vele locaties, te veel om hier te noemen. Het gaat de universiteit voor de wind. Meer nog dan honderd jaar geleden reden voor een feestje. Een maand lang van 15 mei tot en met 15 juni mag iedereen meegenieten van festiviteiten met als thema For Infinity of kortweg 4∞. Daarmee wordt, met gebruikmaking van de speerpunten van de RUG: gezond ouder worden, energie en een duurzame maatschappij, opnieuw ingespeeld op de wisselwerking die er is tussen Stad en zijn universiteit.

Een maskerade in een modern jasje, een fototentoonstelling van fotografe Sacha de Boer, gala's, film- en theatervoorstellingen. En natuurlijk de Gift for Infinity, het gekozen onderzoek waarvoor iedereen ideeën mocht aandragen en dat echt uitgevoerd gaat worden.

De stad zal ook de vele alumni verwelkomen, afgestudeerden die nog steeds een warm plekje in hun hart hebben voor de plek waar hun carrière zo fijn van start ging.

De Rijksuniversiteit en Groningen, onlosmakelijk verbonden. ◀

www.rug400.nl

Denkend aan Groningen...

Max van den Berg

*Commissaris van de Koning
(Sociologie)*

"In de zestiger jaren van de vorige eeuw studeerde ik Sociologie onder de bevlogen professoren P.J. Bouman en Ivan Gadourek. Ik studeerde af en kon direct aan het werk als wetenschappelijk medewerker en gaf in die hoedanigheid ook colleges. Al snel kwam men er achter dat ik politiek bestuurlijk actief was en dat leidde tot een aanstelling in het Centraal Bestuursorgaan voor studentenvoorzieningen. Daar heb ik geleerd hoe organisaties bestuurd moeten worden. In de tijd dat ik in 1970 wethouder Ruimtelijke Ordening werd in de Stad Groningen, speelde net de discussie over de huisvestingsplannen voor de RUG. Er waren twee ideeën. Het eerste behelsde dat een deel van de binnenstad rond het Academiegebouw tegen de vlakte zou gaan voor nieuwbouw en het tweede hield in dat de hele universiteit buiten de Stad in een weiland gepland zou worden. Ik koos voor de mengvorm: de universiteit onderdeel laten zijn van de Stad en deel uit laten maken van de openbare ruimte. Weer terug in de Stad, 43 jaar later en in mijn huidige functie van Commissaris van de Koning, merk ik dat dat goed heeft gewerkt. Er is een prettige wisselwerking tussen Stad en de Rijksuniversiteit. En, ik voel me nog steeds 'één van hen', omdat ik de universiteit zo goed van binnenuit ken."

Denkend aan Groningen...

Barbara Stok

*stripmaker en drummer
(filosofie)*

"Pas op latere leeftijd ben ik gaan studeren: als veertiger volg ik af en toe Open Colleges bij de faculteit Wijsbegeerte. Ik ben heel blij dat dat kan. De RUG verrijkt mijn leven en mijn stripverhalen."

Chris Zegers

*acteur, zanger en presentator
(economie)*

"Mijn tijd in Groningen is onvergetelijk, zelfs de wind met kracht acht gierend over de weilanden vol in m'n gezicht op weg naar college wil ik nog romantiseren. Heerlijke stad, fijne universiteit, voetbal bij Forward, die zes jaren vormen een hele mooie fase in het leven. Jammer alleen dat je er niet echt lekker op stap kan gaan, haha." Wat bedoel je met: niet

echt lekker op stap kunnen gaan? Nu, met al je reiservaring of destijds al als student? "Haha, dat was juist gekscherend bedoeld!" Oh, gelukkig!

Harm Edens

*tekstschrijver en presentator
(Nederlandse taal- en letterkunde)*

"Mijn grootouders waren Groningers, mijn ouders zijn Groningers – het minste dat ik kon doen was studeren in Groningen. En ook al waren het maar drie jaren, ik ga nog vaak terug met blijdschap en een lichte weemoed naar die dierbare plek waar zoveel gebeurd is. Liefdes en vriendschappen voor het leven, de wereld ontdekken en tentamens in huize Maas, een poëziedocente met een drankprobleem, die werkelijk overal een erotische laag in zag. En ik moest een referaat houden over Het Kindsbeen van Bernlef. Dat werd een plakkerig verhaal. Mijn zogenaamd te linkse vrienden werden bij Vindicat weggekeken. Ik, als zogenaamd te rechts corpslid, werd bij Vera weggekeken. Ik heb al vroeg geleerd dat ook verdraagzaamheid een

politieke kleur heeft. Op klaarlichte dag worden klemgereden en nagefloten in het Noorderplantsoen door ouwe nichten in een Nissan is voor iedere beginnende homo een opsteker waar je jaren op door kan. Ik kan eindeloos doorgaan."

Jelle Brandt Corstius

*Nederlands correspondent,
publicist en programmamaker.
(geschiedenis en journalistiek)*

"Ik ben opgegroeid in Amsterdam en dan is studeren in Groningen nogal een stap. Amsterdamse vrienden waren verbaasd. 'Studeer je in Groningen? Ga je dan elke dag met de trein naar huis, wat een end! Wat, je woont ook in Groningen?' Ik moest vaak aan die vrienden denken als ik weer eens in de Cinemabar belandde, 365 dagen per jaar geopend, 24 uur per dag (op een halfuurtje rond oud en nieuw na dan). Het was dan meestal tegen half zes in de ochtend, de kroegentocht zat erop. Tegen die tijd was alles in Amsterdam wel gesloten. En ik zat lekker aan de appeltaart, ha!"

Cunera van Selm

*presentator, redacteur en verslaggever
(Sociale Geografie)*

"Tegen de wind in naar Paddepoel, voor het practicum cartografie (alles met de hand) of de computercursus van Peter Ponskaart. In de jaren tachtig van de vorige eeuw studeerde ik aan de RUG Sociale Geografie. De faculteit zat op de zesde en zevende verdieping van het WSN gebouw. In de kelder was de bibliotheek, waar Catharinus Schaafsma de scepter zwaaide. Tussen de atlanten zwoegden we op onze tentamens Economische Geografie, topografie van China en Plattelandsgeografie (de grote drie van het Westland: sla, tomaten en komkommer). Jaren later kwam ik er als verslaggever van Radio Noord. Een inbreker had de bibliotheek onder water gezet en Catharinus Schaafsma was ten einde raad. Tussen de boeken en kaarten zag ik iets bekends drijven, met een ringband en een lichtgroen omslag. Mijn afstudeerscriptie."